

Wonder van Vergeving

4 **Het wonder van de omkeer in Gods eigen hart**

Eric Peels

Maar U bent een God van vergeving De God van het Oude Testament zou een god van vergelding en wraak zijn. Maar Mozes, David, Salomo en Daniël vertrouwen er op dat ontrouw wordt vergeven. Ook als het woord vergeving ontbreekt, is de zaak van de vergeving vaak aan de orde.

8 **De vrolijke ruil | Albert Veerman**

De hemel geeft, wie vangt die heeft Genade is iets wezenlijks van God, het valt ons toe en is overvloedig. Wanneer Jezus over vergeven spreekt gaat het ook over schuld. Het kost Hem alles. Hij legde zijn heerlijkheid af.

12 **Een gesprek met Sarmad Al Anbary | Maarten Boersema**

God is goed 'Misschien is de beste samenvatting wel dat hij het wonder van vergeving heeft ervaren en dat dit zijn leven heeft veranderd.'

16 **De vijfde bede | Huib Noordzij**

En zó voort In de verklaring van de vijfde bede in Zondag 51 vragen we God dat Hij om het bloed van Christus ons geen van onze misdaden wil toerekenen. Als we het hebben over vergeven is er ook sprake van schuld. Christus als onze Hogepriester in de hemel hebben we ook nu nog steeds nodig.

Verder

Gedicht Martini 11**Bondig****& Weetje** Keti Koti en vergeving. Corrie ten Boom: Kunt u vergeven? 14**Met luide Trom(p)** Vergeving proeven 15**Verbeelding verwoord** Door lijden tot heerlijkheid 18**Aan het Woord** Goed voorbeeld doet goed volgen 20**Boeken** 22**Beeldspraak** Waddenzeevergeving 23**InZicht** Vergevingswonder 24**Multimediaal** 26**In het volgende nummer** 27

*Keer terug tot de Heer jullie God, want hij is genadig en liefdevol,
geduldig en trouw, en tot vergeving bereid.*

Joël 2 : 13b

Maarten Boersema | De foto is genomen in de zogeheten Zoutkathedraal in Colombia, nabij Bogota. In een 'oude' zoutmijn is een zoutkathedraal uitgehakt. Voordat je de 'kathedraal' bereikt, passeer je eerst 14 kapellen die de kruisweg weergeven.

Niet zomaar

In de tijd dat ik nog bij Eleos (Christelijke GGZ) werkte was 'Vergeven' een thema dat herhaaldelijk terugkwam op onze bezinningsdagen.

Immers, vergeven is niet iets wat iedereen zomaar kan. Daar heb je hulp, veel geduld en gebed bij nodig.

Vergeven is moeilijk en kun je inderdaad niet zomaar. Zeker niet wanneer een ander je heel veel pijn heeft gedaan, of wanneer jij jezelf iets hebt aangedaan waardoor jij jezelf niet durft of kunt vergeven.

Of je hebt iemand door woord of daad bezeerd en daar heb jij heel veel spijt van. Maar je ziet dat de ander je niet kan of wil vergeven...wat een verdriet kan dit met zich meebrengen!

Het proces van vergeving kan heel pijnlijk zijn en grote impact hebben op jou en/of op iemand anders leven!

In deze Wegwijs gaan de schrijvers vanuit Bijbels perspectief in op het wonder van vergeving.

Prof. Peels beschrijft in het eerste artikel hoe de God van het Oude Testament zich laat kennen als de God van vergeving.

Waarna ds. Veerman ons in het tweede artikel laat zien hoe de boodschap van het Nieuwe Testament open bloeit bij het wonder van vergeving door Christus bloed.

Dat betekent niet dat vergeven voor ons iets makkelijk is. Maar het helpt wanneer we vanuit de Bijbel kunnen leren hoe God ons hierin voorgaat. Dat ook Hij heel boos en verdrietig kon zijn wanneer anderen hem pijn deden of niet wilden luisteren. En dat de kracht van het gebed hierin essentieel is.

Hiermee kunnen ook wij elkaar helpen en ondersteunen, samen bidden om wijsheid en kracht!

*Trudy van der Boom
één van de twee voorzitters
van Steunpunt Bijbelstudie*

*NB: Heb jij praktische hulp nodig om te (leren) vergeven?
eleos.nl/zelfhulp/zelfhulpmodule-de-ander-vergeven*

‘Maar U bent een God van vergeving’

In zijn gebed tot God overziet Nehemia in vogelvlucht de geschiedenis van Israël, met alle ups en downs in de loop der eeuwen. Midden in dit gebed belijdt hij: ‘Maar U bent een God van vergeving’ (9:17). Voor veel mensen verrassend – want bij ‘God van vergeving’ denken ze eerder aan het Nieuwe dan aan het Oude Testament.

In de 2e eeuw na Chr., toen de christelijke kerk nog maar net van de grond was gekomen, publiceerde een zeer invloedrijke persoon met de naam Marcion een geschrift Antithesen, waarin hij de ‘tegenstellingen’ tussen de God van het Oude en de God van het Nieuwe Testament aanwees. De eerste zou vooral een god van vergelding en wraak zijn, de laatste een andere god, de God van vergeving en liefde. De vroege kerk heeft Marcion veroordeeld als dwaalleraar, maar iets van zijn gedachtegoed kom je tot op heden maar al te vaak tegen.

Is de God van het Oude Testament óók een God van vergeving? Vraag het aan een viertal ervaringsdeskundigen uit het Oude Testament zelf. Aan Mozes, die na Israëls zonde met het gouden stierkalf God om vergeving bidt (Ex. 32:32, 34:7,9). Aan David, die na zijn kwalijke affaire met Batseba en moord op Uria berouwvol verzucht: ‘Gelukkig de mens wiens ontrouw wordt vergeven’ (Ps. 32:1,5; 2 Sam. 12:13). Aan Salomo, die bij de inwijding van de tempel tot viermaal toe God om vergeving smeekt (1 Kon. 8:34,36,39,50). En aan Daniël,

die net als Nehemia eerder, in zijn gebed met Israëls geschiedenis voor God neerbuigt en Hem aanroept om vergeving (Dan. 9:9,19). Deze teksten laten zich met vele vermenigvuldigen: in de offerwetgeving, de geschiedschrijving, de psalmodie, de profetie. Dat de HEER een God vergeving is, behoort tot het geloofs-DNA van het Oude Testament. Ook waar het woord vergeving ontbreekt, is de zaak van de vergeving vaak aan de orde. Dankzij Gods vergeving kan het volk Israël ondanks ernstig falen en afval van de HEER, toch steeds weer verder. Soms de diepten door, maar is er tóch weer toekomst. In twee tekstgedeelten komt dit heel duidelijk uit: Numeri 14 en Micha 7.

Numeri 13-14 bevat het verhaal van de twaalf ‘verspieders’ die in opdracht van God het land Kanaän moeten gaan verkennen. Tien van hen brengen een negatief rapport uit: het is niet te doen, de volken die daar wonen zijn te sterk voor ons (13:31-33). Prompt begint het volk te klagen en te rebelleren (14:1-4). Ze willen zelfs terug naar Egypte! Een brute belediging richting de HEER, die hen in zijn ontferming juist uit dat land

had weggevoerd. Maar nee: liever de slavernij in Egypte dan het leven in dit land dat God heeft beloofd. De twee verspieders die wél positief zijn, Jozua en Kaleb, kunnen zeggen wat ze willen (14:6-9), maar het volk dreigt hen te stenigen (14:10). God

En het onmogelijke gebeurt: God vergeeft, de heilsgeschiedenis gaat verder

is woedend en dreigt de band met Israël definitief af te breken (14:11-12). De heilsgeschiedenis wankelt op de rand van de afgrond, het volk heeft nu echt alle rechten verspeeld. Maar dan springt Mozes met zijn voorbede in de bres voor Israël en bidt intens om Gods trouw en vergeving (14:13-19). In zijn gebed sluit Mozes aan bij Gods zelfopenbaring in Exodus 34:6-7. Deze tekst is een soort ‘credo’, dat (in variatie) als een rode draad door het Oude Testament heengaait (vergelijk bijv. Ps. 86:5,15; Ps. 103:8-10; Joël 2:13; Jona 4:2). En het onmogelijke gebeurt: God vergeeft, de heilsgeschiedenis gaat verder (14:20).

Micha 7:18-20 vormt de grandioze finale van een bijbelboek dat opende met een heftige oordeelsprofetie over Israël (Mi. 1:1-16). Onrecht, kwaad en verderf worden in dit boek krachtig aan de kaak gesteld. De HEER voert een rechtsgeleding met zijn volk (Mi. 6:1-8). En dan toch dit slot in 7:18-20. Een tekst, zoals Luther ergens formuleert, die we voor onze ziel moeten gebruiken als ons hoofdkussen en ons donzen dekbed. Verleden, heden en toekomst van Gods volk vallen hier samen in de adembenemende belijdenis van Gods vergeving als het ultieme fundament waarop een mens mag staan, op grond waarvan hij mag hopen. Gods liefde reikt zoveel verder dan zijn woede (7:18), zijn trouw reikt zoveel verder dan onze ontrouw (7:20). Daarom werpt Hij onze zonden in de diepten van de zee (7:19) – een pakkend beeld. In de tien dagen tussen het joodse Nieuwjaar en Yom Kippur (Grote Verzoendag), wandelen veel religieuze joden bewust langs de zee, biddend om Gods genade voor het komende jaar.

Bij het sterfbed van de 19e eeuwse schrijver en dichter Heinrich Heine bad diens vrouw tot God om hem te vergeven. Heine onderbrak haar gebed met de woorden: 'Twijfel niet

**Een tekst, zoals Luther
ergens formuleert,
die we voor onze ziel
moeten gebruiken als
ons hoofdkussen en ons
donzen dekbed
(Micha 7: 18-20)**

mijn liefste, Hij zal mij vergeven, want dat is zijn vak'. Oppervlakkiger kan het haast niet. Vanzelfsprekend is Gods vergeving namelijk nooit. Want Hij is de Heilige, die het kwade niet duldt. In het Oude Testament is er geregeld sprake van dat de HEER iets of iemand niet vergeeft

Vanzelfsprekend is Gods vergeving namelijk nooit. Want Hij is de Heilige, die het kwade niet duldt

(Ex. 23:21, Deut. 29:20, Joz. 24:19, 2 Kon. 24:4, Jes. 2:9, Jer. 5:7, Klaagl. 3:42). Aangrijpend is de naam die

de profeet Hosea aan een van zijn kinderen moet geven: 'Noem haar Lo-Ruchama, want Ik zal me niet nog eens over het volk van Israël ontfermen – alsof Ik hun steeds zou moeten vergeven' (Hos. 1:6). Er zijn grenzen – en dan klinkt Gods diepe afschuw door over het kwaad dat de mens bedrijft: géén vergeving. Toch blijkt dit bij nader inzien niet Gods laatste woord te zijn geweest, maar zijn voorlaatste woord. Zijn allerlaatste woord is dat Hij zijn volk als bruid zal verwerven, voorgoed tot zijn bruid zal maken (Hos. 2:21), en dat Hij zich over Lo-Ruchama (letterlijk betekent deze naam 'niet-ontferming') weer zal ontfermen (Hos. 2:25).

Vergeving is bepaald niet iets goedkoopt maar iets heel kostbaars. Dat

de heilige God, die licht is en in wie geen spoor van duisternis is (1 Joh. 1:5), wezenlijk een God van vergeving is, berust uiteindelijk op een wonder. Het wonder van de omkeer in Gods eigen hart (Hos. 11:8-9). Een wonder dat we in het licht van kruis en opstanding van Christus pas goed gaan verstaan.

.....

Eric Peels

*Emeritus hoogleraar Oude Testament
Theologische Universiteit Apeldoorn*

Vragen

1. In het 'credo' van Exodus 34:6-7 spreekt God voor de eerste maal in de Bijbel uit wie Hij is, met een reeks eigenschappen. In vers 7 staat dat Hij schuld, misdaad en zonde vergeeft maar niet alles ongestraft laat. Is dit niet tegenstrijdig: wel vergeven en toch niet vergeven... Hoe moeten we dit verstaan?
2. De Franse schrijver Albert Camus hekelde het makkelijke praten over vergeving door christenen, toen hij de kerk 'één grote witwasserij' noemde. Lees hierbij Jesaja 1:18 ('al zijn je zonden rood als purper, ze worden wit als wol'). Herken je de gedachte van 'witwasserij'?
3. Vergelijk Hosea 11:8-9 met Jeremia 31:20. Wat valt je op, en wat betekent dit voor jouw beeld van de HEER?

Samenvatting

Is de God van het Oude Testament ook een God van vergeving? Peels laat ons teksten lezen waar Mozes, David, Salomo en Daniel bidden om vergeving. Het behoort tot het geloofs-DNA van het Oude Testament dat de Heer een God van vergeving is. Ondanks ernstig falen en afval van de Heer is er voor het volk Israël toch weer toekomst. Dat komt naar voren in het verhaal van de twaalf verspieders, waar Mozes bidt om Gods trouw en vergeving. En uit het slot van Micha 7 "Wie is een God als U, die schuld vergeeft en aan zonde voorbijgaat?" Dat God wezenlijk een God van vergeving is, berust uiteindelijk op een wonder.

HART

- » Heb je weleens iemand vergeven? Ben je weleens door iemand vergeven?
- » Kun je onder woorden brengen wat vergeving is? Is er verschil tussen vergeving door mensen of door God? En wat is genade? Is dat hetzelfde?
- » God vergeeft je. Efeziërs 2:1-9; 1 Johannes 2:2; Romeinen 8:31-39. Welke emoties komen bij je op als je daaraan denkt: opluchting, schaamte of iets anders?
- » Luister eens naar Opwekking 629. In dit lied staan de woorden: 'Als er vergeving is, zal er genezing zijn.' Heb je dat weleens ervaren? Is het ook weleens andersom?
- » Stelling: Vergeving is de smeeroilie in elke relatie.

HOOFD

- » Het Oude en Nieuwe Testament gaan over een vergevende God. Ken je ook vergevende mensen in het Oude Testament? (Genesis 50:15-21; Richteren 17:1-4). Hoe vergevingsgezind was David? (2 Samuel 15:7-10, 18:32-33, 2 Samuel 16:5-13, 19:19-24, 1 Koningen 2:8-9). En in het Nieuwe Testament?
- » In het Oude Testament is vergeving ook iets collectiefs. Het volk heeft gezondigd, krijgt problemen en toont berouw. God stuurt een richter en redt het volk. Kunnen wij daar iets van leren? Of is vergeving nu meer persoonlijk? Is de relatie tussen God en mensen veranderd?
- » Betekent anderen vergeven dat je afziet van gerechtigheid? Kun je vergeven en toch ernaar streven dat iemand gestraft wordt?

HANDEN

- » Bekijk en bespreek eens een paar berichten over mensen die andere mensen vergeven. Zie bijvoorbeeld: Ontroering in rechtbank: jongen (18) vergeeft agente die zijn onschuldige broer doodschoot | Buitenland | AD.nl
-
- » Wat raakt je? Hoe zijn deze mensen ertoe gekomen om te vergeven? Is dat iets dat je kunt oefenen?
 - » Is vergeven iets eenmaligs of kan het ook een proces zijn? Kan het zo zijn dat je iets vaker dan één keer moet vergeven?
 - » Moet je het altijd zeggen als je iemand vergeeft?
 - » Hoe vormt en verandert Gods vergeving jouw leven?

- Vergeving is geen manier om te zeggen dat het oké is, (...) het is een manier om te zeggen: Wat jij deed was zo niet oké, dat ik er niet meer mee verbonden wil zijn. (...) Het maakt ons vrije mensen. -

Nadia Bolz Weber

De hemel geeft, wie vangt die heeft

'Genade, zeg genade' riep het rood verhitte gezicht vlak boven me, mij bijtend toe. Ondertussen rolden zijn knieën over mijn spierballen. Hij was een stuk sterker dan ik en had mij na een kort gevecht op de stoep gewerkt. Hij dwong mij 'genade' te vragen, wat ik niet wilde.

Het is een menselijke reflex. Je niet gewonnen willen geven. Liever pijn dan genade. Is zo'n straatgevecht tussen twee schooljongens een goed beeld van de genade die God geeft? Dwingt Hij ons op de knieën tot wij om genade smeken? De evangeliën openen op een andere manier. Genade wordt gevonden. Gabriël zegt tegen Maria dat ze niet bang hoeft te zijn, want ze heeft genade gevonden of zoals de NBV zegt: 'God heeft zijn gunst geschonken.' Dat is het tegenovergestelde van de genade waar je om moet smeken. Genade heeft iets ongevraagd. Prachtig is het om naar de opening van het evangelie van Johannes te kijken. (Joh. 1: 14-16) 'Het Woord is mens geworden en heeft in ons midden gewoond, vol van goedheid en waarheid (...)' Het is God zelf die zijn genade geeft. Genade is iets wezenlijks van God. De uitdrukking van zijn wezen, zijn Zoon, zijn Woord, is één en al genade. Het valt ons toe. Als je naar de wet kijkt, zoals die in het Oude Testament is gegeven, zie je het onmogelijke voor je. Wie is in

staat om de wet te houden? Iedere poging is beperkt. Onaf. We staan, als we naar onze eigen inbreng kijken, schuldig tegenover God. Jezus vertelt op een dag een verhaal over iemand met een onvoorstelbare schuld. Tien-duizend talenten. Gigantisch. Daar kan die man nooit meer van af komen. In het verhaal blijkt hij zelfs niet in staat een begin van terugbetalen te kunnen maken. De koning geeft hem opdracht zijn gezin en zijn bezittingen te verkopen. Dat brengt de man op zijn knieën. Hij smeekt om genade en belooft alles te betalen. Tegen beter weten in. Wat is dat nu? Dwingt zijn koning hem hier op de knieën? Je zou het haast denken, maar nee, het is zijn schuld, zijn last die hem doet buigen. Want zijn koning was met ontferming bewogen. Hij vloeide over van genade. Er wordt geen betalingsregeling voorgesteld, maar onverdiende kwijtschelding. De manier waarop Jezus over genade spreekt, belicht steeds het aspect van kwijtschelding. Kwijting zeggen we in de financiële wereld. Vereffening

van schuld. Voldoening. Het gaat niet zomaar, zo van zand erover. In dat overlopen van genade proef je meteen dat er echt wel afgerekend wordt. Maar niet meer door jezelf. Het is wat Luther ooit als 'de vrolijke ruil' beschreef. De genade van Jezus is niet goedkoop of makkelijk. Het kost Jezus alles. Al vóór Maria in verwachting was, was zij begenadigd. Want daar begon de grote genadetocht van Hem door wie alle dingen geworden zijn. Hij legde zijn heerlijkheid af. Verliet de glorie van de Vader. Hij liet zich vernederen tot een beginnend embryo in de baarmoeder. Niets weten, niets kunnen. Héél klein heeft God zich gemaakt... Zelfs de zoon van God moet groeien in de gunst – genade – van God en mensen. Zelfs het Woord dat aan de boezem van de Vader is, moet leren bidden. Hij van wie de Geest uitgaat, moet de Geest ontvangen. Het lijden begint bij de menswording. Hij plaatst zich onder de tijd en onder de engelen. Zo stroomt de genade de schepping binnen. Die onvoorstelbare grote schuld die vanuit ontferming wordt kwijtgescholden, betaalt Hij. Dat merk je aan het kruis. Als God zijn licht voor Hem weghaalt. Als God zijn terechte woede over Hem – en niet over jou of mij – uitstort. Als Hij verlaten is door de Vader. In die drie uur gaat een eeuwigheid aan straf voorbij. Dat is de hel, dat is de Godsverlatenheid, dat is Jezus die overstroomt van genade. Let maar op hoe zijn hart daar aan het kruis uitgaat naar zijn medemens. De gevangene die vraagt om zijn genade. Zijn moeder, die van Hem een nieuwe oudste zoon krijgt. Mama dit is je zoon, Johannes dit is je moeder. Jezus kon de hel overwinnen omdat

Genade heeft iets ongevraagd

De Moolenaar . 48
Den Heemel geeft, Wie vangd die heest.

Staat imands Moolen wel gedraaid
Zijn wicken worden wel bewaaid ,
En't werck van nooddrift word bedreeven
Wie dedt'er aan Genaade mis ,
Die toegekeerd van herten is ,
Na't Eetw'ig onophoud'lick Geeven .

de liefde hem nooit verliet. Omdat Hij liefde is. Hij kon die onvoorstelbare schuld van de hele mensheid, van de hele schepping dragen.

Hier zit die vrolijke ruil van Luther.

Want je kunt delen in de betaling die Jezus heeft gedaan door in Hem, de Zoon te geloven. Dat is genade. Jezus zegt: 'Jouw dood wordt mijn dood, mijn leven wordt jouw leven'.

In diverse brieven legt Paulus uit dat genade alleen mogelijk is door het verzoenend sterven van Christus.

Daarom is het zorgelijk dat de gedachte van verzoening tegenwoordig meer naar de achtergrond gaat. Paulus verbindt genade met wet, gerechtigheid en geloof. Maar wel op een manier die duidelijk maakt dat het houden van de wet niet tot gerechtigheid leidt. Het is precies omgekeerd.

Leven uit de genade maakt dat je je steeds meer aan de wet houdt. Je gaat steeds meer van God houden en dat wordt zichtbaar in wat je voor de ander doet. Het mooie van Jezus' genade is de overvloed ervan. Als de genade in jou vloeit, vloeit die ook door je heen. Dus genade is geen

verdienste van de wet. Genade krijg je om niet. Er worden geen eisen aan je gesteld om voor God rechtvaardig te zijn. Je mag komen zoals je bent.

Door geloof. Geloof in Jezus die God is en mens geworden is. Zo gaat dat bij liefde. Als iemand jou verklaart: ik houd van jou en je draait je om en loopt weg, dan zul je die liefde nooit ervaren. Liefde aanvaarden vraagt geloof. Je kijkt die ander aan, diep in de ogen en dan begint het. Ja, ik ook van jou. Zo is het met geloof. De hemel geeft, wie vangt die heeft.

Nog even terug naar die man die bevrijd werd van zijn vreselijke schuld. Deze man deelde niet in de ontferming van zijn heer. Daarom zag hij niet dat die schuld van één dag werken van zijn collega, peanuts was bij wat hij had gekregen. Genade is delen in de liefde van Jezus. Als je dat weigert, verspeel je het.

.....

*Albert Veerman, predikant NGK
Emmaüskerk Bergen op Zoom*

VRAGEN

In Mat. 18:23-35 vertelt Jezus het verhaal van de koning die afrekenet met zijn dienaren. Hij scheldt een giga-schuld kwijt en legt die even later opnieuw op. Hoe onvoorwaardelijk is genade in dit verhaal?

Vroeger leerden we over belofte en eis. Zoals genade hier uitgelegd wordt gaat het over belofte zonder eis. Hoe zit dit?

Charismatisch heeft in onze cultuur veelal de betekenis van aansprekend en aantrekkelijk. Soms zelfs spectaculair. Er gaat iets vanuit; vaak gebonden aan een charismatisch leider.

Hoe zou je charismatisch bijbels gezien moeten duiden? Hoe charismatisch was Paulus?

*Hij liet zich vernederen tot een beginnend embryo in de baarmoeder.
Niets weten, niets kunnen. Héél klein heeft God zich gemaakt...*

Samenvatting

Dwingt God ons op de knieën tot wij om genade smeken? Uit de evangeliën blijkt het tegenovergestelde: genade wordt gevonden, het heeft iets ongevroegds. Wanneer de man uit het verhaal van Jezus zijn onvoorstelbare schuld niet kan terugbetalen, valt hij op zijn knieën en smeekt om genade. Maar het was zijn eigen last die hem doet buigen, zijn koning was met ontferming bewogen. De genade van Jezus is niet goedkoop, het kost Hem alles. Jezus betaalt de onvoorstelbaar grote schuld en zo stroomt de genade de schepping binnen. Genade is alleen mogelijk door het verzoenend sterven van Christus en dat mag niet op de achtergrond raken.

- Om van een mens een heilige te maken is genade nodig; wie hieraan twijfelt, weet niet wat een mens en wat een heilige is. -

Blaise Pascal

De mooie maanden kleuren het verleden,
de ochtenden zijn in het grijs gekleed.
Ik zie mijn ademhalen en ik weet:
nu zijn de koude dagen ingetreden.

Ik eet niet meer omdat het aan me vreet
hoe wij de dingen deden die we deden.
Ik viel ten prooi aan mijn balorigheden.
Dus drink op het vergeten van mijn leed.

Er komt een man te paard naar mij gereden.
Hij zegt: 'Ik doe voor jou wat hij eens deed.
Omarm mijn daad, verwarm je aan mijn kleed.
Voorwaar, ik zeg: er is voor u gebeden.'

God is goed

Sarmad Al-Anbary werd geboren in 1974 in Bagdad en groeide op in een streng-islamitisch milieu. Nu is hij betrokken bij een pioniersplek van de protestantse kerk in Goes en is hij ook werkzaam voor de organisatie Gave. Hoe dat zo is gekomen? Misschien is de beste samenvatting wel dat hij het wonder van vergeving heeft ervaren en dat dit zijn leven heeft veranderd.

Al-Anbary woont, leeft, en werkt in Goes en is betrokken bij een pioniersplek die zich vooral richt op Arabischtaligen

Mijn opa was een gerespecteerd imam. Ik was ook voorbestemd om imam te worden.' Het liep alleen anders. Sarmad Al-Anbary woont nu namelijk in het Zeeuwse Goes en is allesbehalve imam. Hij is verbonden aan de protestantse pioniersplek 'Huis van Vrede'. 'In het Huis van Vrede ontmoet je mensen uit de omgeving van Goes en afkomstig uit verschillende landen en culturen, die door de liefde van God zijn samengebracht. Er wordt zowel Nederlands, Arabisch, Perzisch en Engels gesproken.'

Laten we eerst terug gaan naar Irak. Al-Anbary groeide op met oorlog. 'Op 6-jarige leeftijd begon de oorlog tegen Iran. De dood was altijd dichtbij. Later kwam de oorlog met Koeweit. Ook de haat was altijd dichtbij. Elke dag begonnen we met

het uitspreken van haatdragende woorden: Dood, dood aan Iran en Israël.' Tot zijn achttiende levensjaar leefde hij zagezegd in een sjiitische zuil en had hij nagenoeg geen contact met andersdenkenden. Dat veranderde toen hij in 1992 naar de universiteit ging voor een marketingstudie. Hij maakte kennis met een jongen, die een goede vriend zou worden. 'Ik voelde dat hij anders was dan anderen. Ik kon eerst alleen niet achterhalen wat dat was. Hij was eerlijk, trouw en ook liefdevol. Hij maakte me in zekere zin zelfs jaloers, want hij leefde niet met haat, maar in vrede. Er was alleen een probleem met deze vriend, want hij was geen moslim, maar christen.'

Niet alleen was er in het leven van Al-Anbary de angst voor de dood. Ook was er de angst om Allah ooit te

ontmoeten. 'Ik was bang voor Allah, want hij zou mij gaan verwerpen, zo was mijn gedachte. Ik leefde niet vroom genoeg.' In het hoofd van Al-Anbary vormde zich daarom een plan, want er was een manier waarop hij wel zeker zou kunnen zijn om in de hemel te komen. 'Als ik een andersgelovige tot bekering zou brengen, zou dat mijn garantie zijn om in de hemel te komen. Ik werd fanatiek en zou hoe dan ook mijn niet-moslim vriend tot geloof brengen.'

Om zijn toewijding te laten zien deed hij mee met het zelfkastijdingsritueel Asjoera. Met een zwaard brengen moslims zichzelf dan verwondingen aan het hoofd toe. Tot aan bloedens toe. 'Des te meer bloed, des te dichter je bij Allah komt.' Hij kwam in het ziekenhuis terecht, waar

zijn christelijke vriend bij hem op bezoek kwam. 'Die christelijke vriend begreep niets van wat wij deden. Hij vertelde mij over zijn geloof waarin Allah mens werd en zijn bloed heeft gegeven, zodat wij dat niet meer hoeven te doen.' Al-Anbary begreep daar op zijn beurt dan weer niets van en vond het vreemd dat God mens zou zijn geworden. 'Ik zag het als een aanknopingspunt om hem tot geloof te brengen.'

Het liep alleen anders. Die christelijke vriend gaf Al-Anbary een bijbel. 'Ik geloofde in mijzelf en was van plan de bijbel te gaan lezen en alle fouten te noteren om daarmee mijn vriend te overtuigen van zijn ongelijk.' Toen Al-Anbary in de bijbel ging lezen, gebeurde echter het tegenovergestelde. 'Ik startte met het lezen van Mattheus. Laat op de avond las ik de Bergrede en toen gebeurde er iets wonderlijks. Ik ben opgegroeid met de gedachte dat je niet mag huilen, want ik ben een man. Ik werd aangeraakt en moest huilen. Ik begreep theologisch weinig van wat ik las, maar het raakte me diep. De ochtend erna ben ik meteen naar mijn vriend toe gegaan om hem te vertellen dat ik meer wilde weten.' 'Hij knuffelde mij en vertelde dat hij al jaren aan het bidden was of het evangelie mijn hart zou mogen raken.' Niet veel later, eind 2004, gaf Al-Anbary zijn hart aan Jezus. Wanneer Al-Anbary dit verhaal, jaren na dato, in een hervormde kerk in Goes vertelt, zijn de emoties nog altijd dichtbij. Tranen staan in zijn

ogen. 'Ik ben opgegroeid met angst voor Allah, maar ik voelde in de Bijbel een God tot me komen die mij rust en vrede gaf. Ik heb het wonder van vergeving ervaren.'

Het zou uiteindelijk een paar jaar later grote gevolgen krijgen. Zijn vrouw ging bij hem vandaan samen met zijn kinderen en hij moest vluchten omdat zijn familie hem naar het leven stond. 'Ik had hun eer aangetast en ik was een schande voor de familie geworden.' In 2008 vluchtte hij met het plan naar Noorwegen te gaan. Tijdens de overstap in Nederland viel hij in slaap. 'Ik werd wakker en het vliegtuig was al vertrokken. Ik wist niet meer wat ik moest doen en ben in huilen uitgebarsten, totdat medewerkers mij hielpen en mij naar de politie brachten. Ik heb asiel aangevraagd.'

In 2009 bezocht Al-Anbary een Arabischtalige conferentie voor christenen in Nederland. Hij maakte daar kennis met een vrouw, die net als hij Irakees-Arabisch sprak. 'Zij was al in 1992 in Nederland gekomen. Onze relatie werd steeds inniger, ook vanwege haar geloof. Uiteindelijk zijn we getrouwd.' Al-Anbary lacht. 'Er is alleen iets heel bijzonders. Ik dacht in eerste instantie namelijk dat zij uit Irak kwam, want ze sprak accentloos. Na verloop van tijd ontdekte ik dat ze helemaal niet uit Irak kwam, maar uit Iran. Je kunt begrijpen dat dit in eerste instantie een schok voor mij was, want ik ben opgegroeid met

haat voor Iran. Maar ik heb de vrede van God echt ervaren en zij ook. Hij heeft aan mij en aan haar echt vergeving in onze harten geschonken. Zo hebben wij elkaar kunnen trouwen.' Alsof dat wonder nog niet groot genoeg is, vertelt Al-Anbary nog verder over zijn levensloop. 'In 2010 is er nog iets onmogelijks werkelijkheid geworden. Mijn twee kinderen zijn uit Irak naar Nederland gekomen. Het doet me denken aan het verhaal van Daniël die gered werd uit de bek van de leeuwen. Zo zijn mijn kinderen ook gered uit de bek van een spreekwoordelijke leeuw.' 'God heeft mij grote zegen gegeven en dat wens ik anderen ook toe. Daar waar ik een groot deel van mijn biologische familie heb verloren, heb ik er een veel grotere familie, die van Christus, voor teruggekregen. God is goed.'

'Ik ben opgegroeid met angst voor Allah, maar ik voelde in de Bijbel een God tot me komen die mij rust en vrede gaf. Ik heb het wonder van vergeving ervaren.'

Ontmoetingsdag 2024 Assen

Datum: 16 april 2024 | Onderwerp: IK GELOOF = WIJ BELIJDEN

Welkom allemaal op de Ontmoetingsdag 2024 in Assen. Een mooi programma met als thema: ons geloof en onze belijdenissen. Boeiende sprekers, heerlijk zingen en na de lunch kiezen uit het keuzeprogramma en kijken bij de stands. Voor ieder wat wils. Tijd voor ontmoeting en verdieping. Let op de bijgesloten flyer in deze *WegWijs* en

GEEF U OP via de website: steunpuntbijbelstudie.nl/ontmoetingsdag.

Neem elkaar mee en maak er een mooie dag van. Uiteraard kun je ook kiezen voor alleen het ochtend-programma. Info: *WegWijs* nr.1 website/flyer

Aanmelden Ontmoetingsdag:
steunpuntbijbelstudie.nl/ontmoetingsdag

Of scan
de QR-code

WEETJE

Keti Koti en vergeving

Sinds 2009 wordt Keti Koti jaarlijks gevierd op 1 juli in het Oosterpark bij het Nationaal monument in Amsterdam. Het is een Surinaamse feestdag waar wordt herdacht dat in 1863 de slavernij werd beëindigd. Letterlijk betekent Keti Koti: Ketenen Gebroken. Deze dag wordt ook wel genoemd Dag der Vrijheden of Kettingsnijden. Ook Rotterdam kent een slavernijmonument, dat staat aan de oever van de Nieuwe Maas. Veel schepen vertrokken hier richting Afrika. Koning Willem Alexander sprak na 150 jaar in Amsterdam een rede uit waarin hij ook persoonlijk 'vergiffenis' vroeg voor het 'niet optreden' van het Huis van Oranje bij de gruwelen van het slavernijsysteem. Hij gaf hierbij een mooie volgorde aan: ná erkenning volgt heling, dan verzoening en vervolgens werken aan herstel.
(meer: npo.nl >> Keti Koti vieren en herdenken)

Corrie ten Boom: Kunt u vergeven?

In Wereldoorlog II biedt Corrie en haar familie hulp en onderdak aan Joodse onderduikers. Zij worden verraden en Corrie en haar zus Betsie worden overgebracht naar concentratiekamp Ravensbrück in Duitsland, waar Betsie op 59-jarige leeftijd overlijdt. Na het einde van de oorlog trekt Corrie de wereld door om van Gods liefde te vertellen en ook over haar proces hoe ze uiteindelijk haar vijand(en) kon vergeven. Heel indringend vertelt ze in een audiotoespraak hoe ze op een zeker moment tegenover een wrede bewaker uit het kamp staat. Hij vraagt haar om vergeving. Het huis van de familie ten Boom is nog altijd als museum in Haarlem te bezoeken.

*- Stel je eens een klokkentoren voor. Als iemand je verdriet doet, dan hoor je de bel gaan. Ding.../dong Ding.../dong
En vaak blijven we lang trekken aan het touw zodat we de bel blijven horen. Pas als we het touw loslaten, zal de bel stoppen.
Maar het is ook zo dat als we het touw loslaten dat de bel nog niet gelijk stopt. Die blijft nog wel even gonzen. Tot we de laatste
dong... horen. Zo is het ook met vergeven. -*

Corrie ten Boom

Vergeving proeven

Een van de meest indrukwekkende genezingen in de Bijbel, gaat over de verlamde man en zijn vrienden. Omdat het druk is in het huis waar Jezus is, besluiten de mannen om hun verlamde vriend via het dak naar beneden te laten zakken. Bij het zien van dát geloof, is het eerste wat Jezus zegt dat de zonden van deze vriend zijn vergeven.

De omstanders zijn verbaasd, want wie is Hij dat Hij zonden vergeeft? De reactie van Jezus is dan nog opmerkelijker, misschien. Om aan te tonen dat Hij volmacht heeft om zonden te vergeven, laat Jezus de verlamde man zijn bed oppakken en weglopen. “Ik zeg u, sta op, pak uw bed en ga naar huis,” krijgt de man te horen. Het verhaal is te lezen in onder meer Lucas 5.

Pak uw bed op en ga naar huis. Het doet mij denken aan een cd van de band Deadman uit Texas. In 2011 verscheen het album ‘Take Up Your Mat And Walk’. Het is ook de titel van het laatste liedje op dit album. Het refrein in dit lied is net even anders dan de titel: Take your mat up/ take your mat/ take your mat/ and walk. De boodschap is helder: pak je mat op of pak op je mat: een opdracht om op eigen benen te gaan staan.

Deadman uit Texas is een formatie rondom Steven Collins – en niet te verwarren met de gelijknamige groep uit Japan. De Texaanse groep maakt muziek in de stijl van de americana, een term waar bijvoorbeeld country en bluegrass onder vallen. Een mengeling van stijlen is het eigenlijk. Het album ‘Take Up Your Mat And Walk’ struint inhoudelijk in de Bijbel. In het lied ‘Oh Delilah!’ is Simson aan het woord, bij wie liefde écht blind maakte. Of neem ‘I’m Not Who You Think I Am’, waarin je Paulus hoort vertellen (I was traveling to Damascus, on routine business there, when a bright light overtook me and filled my heart with fear; it took me weeks just to recover – Ik was op reis naar Damascus, voor routinezaken daar, toen een helder licht me overviel en mijn hart vervulde met angst; het kostte me weken om te herstellen).

De band heeft inmiddels wat personele wijzigingen gehad, maar Collins is

nog altijd de drijvende kracht van de groep. Of ze in Nederland een bescheiden kring van fans heeft, weet ik niet. De muzikanten zijn niet naar de Lage Landen geweest om een aantal optredens te verzorgen. Wel jammer, want de muziek klinkt goed en de teksten zijn mooi. Je proeft in de muziek iets van het wonder van vergeving.

Filmpje – Take Up Your Mat and Walk-

Kijk voor meer informatie op

TAKE UP

YOUR MAT

& WALK

De vijfde bede

Het is zondagmorgen. Samen met onze zevenjarige kleindochter fiets ik uit de kerk naar huis. Ze kan praten als Brugman. Als ik haar zeg dat zij een lief en slim meisje is, reageert ze: 'Nou ja, lief..., ik heb wel vaak ruzie met mijn vriendinnetje'. Maar jullie maken dat telkens weer goed...? vraag ik haar. 'Nee' zegt ze resoluut 'wij maken het nooit goed, maar spelen daarna altijd wel weer met elkaar'. Vergeven, het valt ons moeilijk, van kinds af aan al.

De laatste opdracht die de discipelen van hun Meester kregen was om op pad te gaan en te onderwijzen. Onze Heer Jezus Christus werd zelf ook 'Rabbi' (leraar) genoemd. Christen worden en christen zijn moet je leren. Daarin heeft de kerk een belangrijke taak. Niet voor niets noemde de Geneefse reformator Johannes Calvijn (1509-1564) de kerk een 'eeuwige school'. Want je raakt als christen nooit uitgeleerd. De Franse keizer Karel de Grote (747/748-814) - die over een groot deel van West-Europa regeerde - gebod zijn bisschoppen het volk te onderwijzen aan de hand van de oude apostolische belijdenis(sen), het Onze Vader en hoe christenen moeten leven. Na zijn dood werd dat als kerkelijke taak vastgelegd op de grote synode van Aken (836). U ziet, de indeling van de Heidelbergse Catechismus uit 1562 (geloof, gebed, gebod) bezit heel oude papieren.

Schuldig?

In het gebed dat Christus ons leerde staat ook: 'En vergeef ons ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren'. Deze vijfde bede krijgt ook aandacht in onze catechis-

mus. De verklaring in zondag 51 is even kort als krachtig: 'Wil ons, arme zondaren, om het bloed van Christus geen van onze misdaden toerekenen en ook niet de slechtheid die altijd nog in ons is, zoals wijzelf ook als een bewijs van uw genade in ons opmerken, dat wij het vaste voornemen hebben onze naaste van harte te vergeven'. Wanneer we het hebben over vergeven, is er ook sprake van schuld. Maar is dat waar, zijn wij nog schuldig en kunnen wij het Onze Vader zo nog bidden? In de Bijbel staat immers: 'Wij dan, gerechtvaardigd uit het geloof, hebben vrede met God door onze Here Jezus Christus'. Ook leert de Heidelbergse Catechismus dat ik voor God sta 'alsof ik nooit zonde had gehad of gedaan, ja, alsof ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht had die Christus voor mij volbracht heeft'. Daarmee lijkt het alsof deze bede uit het Onze Vader is achterhaald, nog oudtestamentisch is, duidelijk van vóór de kruisiging. Want als op Golgotha werkelijk alles volbracht is, al onze zonden met Zijn kostbaar bloed zijn uitgewist, valt er daarna(!) dan nog wat te vergeven? Wij leven dan toch in vrede met God, buiten de zonde?

Als Hogepriester voor ons bidt

In de gereformeerde traditie is geen ruimte voor een dergelijke - logisch klinkende - redenering. En vat het begrip 'traditie' nu niet negatief op, maar in de gewone betekenis van 'overlevering'. Het is voluit christelijk om het onderricht uit de Schrift te blijven doorgeven, onderwijzen'. Daaruit weten wij inderdaad dat Christus aan het kruis ons, gelovige mensen, weer met God verzoende. Dat mag ons bemoedigen. Tegelijk leven wij nog in het hier en nu en

beeld: Maarten Boersema

kleeft de zonde nog aan ons vast. Daarom is de Zoon van God, na Zijn hemelvaart niet in een luie stoel gaan zitten uitrusten van het door Hem volbrachte werk. Nee, Christus bestuurt alles vanuit de hemel. Wij geloven dat Hij daar, als Voorspraak, als Hogepriester, bij de Vader onophoudelijk voor ons bidt. Dat zou niet meer hoeven, als wij hier op aarde nu een volkomen rein hart hebben en niet meer zondigen. Behalve de catechismus, getuigt ook het avondmaalsformulier van de

ernst van onze zonde. Daarin staat dat ieder zijn zonde en vervloeking overdenkt, zodat hij een afkeer krijgt van zichzelf en zich voor God verootmoedigt. En zich - uit dankbaarheid voor de verlossing - ernstig voornemt om in liefde met zijn naaste te leven. Ook de catechismus spreekt over ons 'voornemen' om anderen te vergeven. Of wij dat kunnen... Abraham Kuyper (1837-1920) wees ooit op de juiste volgorde in deze bede, dat het er gelukkig niet omgekeerd staat, in de trant van: 'Gelijk ik mijn schul-

denaren vergeef, vergeeft U zo ook mij'. Want de onzalige fontein van alle boosheid dragen wij tot de dood in ons mee. Daarom noemde Kuyper dit gebed om vergeving ook een noodzakelijke voorbereiding op ons sterven. Want wie dat kan bidden, kent zijn positie tegenover God

.....
Huib Noordzij is auteur van o.a. Handboek van de Reformatie en woont in Barneveld

Want als op Golgotha werkelijk alles volbracht is, al onze zonden met Zijn kostbaar bloed zijn uitgewist, valt er daarna(!) dan nog wat te vergeven?

Door lijden tot heerlijkheid

De mens heeft zich (...) willens en wetens aan de zonde onderworpen en daarmee aan de dood en de vervloeking (...) en door zijn zonde heeft hij de gemeenschap met God, die zijn ware leven was, verbroken. (...) Al het licht in ons is in duisternis veranderd.'

Zo beschrijft artikel 14 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis de uitzichtloze toestand van de mens na de zondeval. Maar: 'God is hem gaan zoeken (...) en heeft hem getroost met de belofte hem zijn Zoon te geven.' (art. 17)

Het duurde lang voordat de Zoon kwam. Maar meer dan eens daalde God zelf af naar de aarde. Hij verscheen in de gedaante van een engel aan Mozes bij de brandende doornstruik, en op de berg Sinai sprak Hij met hem. Maar nooit mocht Mozes Gods majesteit zien. Een zondig mens kan immers niet God zien en in leven blijven. Wel hoorde hij hoe God de redding van zijn volk aankondigde en hoe Hij over zichzelf sprak: 'De

HEER! Een God die liefdevol is en genadig, geduldig, trouw en waarachtig, (...) die schuld, zonde en misdaad vergeeft ...' (Ex. 34:6,7)

Toen Jezus gekomen was, geloofden zijn leerlingen dat Hij de Zoon was, de Messias die deze woorden van genade zou vervullen. Maar ze wilden er niet aan dat Hij daarvoor veel zou moeten lijden. Petrus protesteerde heftig.

Jezus nam Petrus, Jakobus en Johannes mee een hoge berg op. Terwijl Hij daar aan het bidden was ging zijn uiterlijk glanzen als de zon. En plotse-ling verschenen Mozes en Elia, ook in hemelse luister. Het was prachtig om Jezus zo in majesteit te zien en Petrus wilde wel dat het altijd zo zou blijven. Maar toen hij luisterde naar het gesprek van de drie mannen hoorde hij dat Jezus zijn leven moest prijsgeven aan de dood.

Eens zullen mensen die zichzelf aan de dood hadden onderworpen 'hun

Here Jezus Christus uit de hemel zien komen, met grote heerlijkheid en majesteit'. Dan zullen zij ook zelf 'gekroond worden met heerlijkheid en eer'. (art.37 NGB) Dankzij zijn lijden en sterven.

Aelbrecht Bouts schilderde het moment van Jezus' verheerlijking op de berg (ook wel 'transfiguratie' genoemd). In een weids landschap rijst de berg op waarop Jezus staat, in een wit gewaad en met een stralenkrans om zijn hoofd. Hij maakt een zegenend gebaar. Aan zijn rechterhand zien we Elia met een boekrol ('de Profeten') en aan zijn linkerhand Mozes met de stenen platen ('de Wet'). De drie leerlingen lijken overweldigd door het moment; ze schermen hun ogen af met hun handen. Maar vooral de leerling links lijkt aandachtig te luisteren. Het is opvallend dat hij dezelfde houding heeft als Mozes bij de brandende doornstruik op een ander paneel van Bouts.

Aelbrecht Bouts, De transfiguratie, 73,5 x 45,5 cm, eind 15e eeuw

Aelbrecht Bouts, Mozes en de brandende doornstruik, 75,2 x 21,3 cm, 1490

Aelbrecht (of Albert) Bouts (ca. 1452-1549) was een Vlaamse schilder. Zijn eerste opleiding kreeg hij van zijn vader Dieric (of Dirk) Bouts. Zijn schilderijen zijn bedoeld als middel voor gebed en meditatie. Dat past bij de spiritualiteit van de Moderne Devotie die zijn omgeving stempelde. Het is dan ook niet voor niets dat Jezus ons rechtstreeks lijkt aan te kijken, alsof Hij ons oproept om zijn lijden te overdenken ...

Goed voorbeeld doet goed volgen

Tim Keller citeert in zijn boek over vergeving uit *De gebroeders Karamazov* van Fjodor Dostojevski: 'Als je ziet hoe de mensen zondigen (...) besluit altijd tot de liefde. Doe die goede keuze eens en voor altijd en ge zult in staat zijn de wereld aan u te onderwerpen. Liefde en nederigheid is een geduchte kracht waartegen niets bestand is.' (Tim Keller, *Vergeving: waarom zou je? En hoe doe je het?* (2023: Van Wijnen, Amersfoort), 129).

Vergeving wordt geboren uit liefde en nederigheid. Het is volgens Dostojevski een geduchte kracht die in staat is de hele wereld aan zich te onderwerpen. Dat is zeker waar, maar verdient ook een bijsluiting: deze geduchte kracht is ook een stille kracht, een kracht die vraagt om een lange adem. Want hoe overwint liefde de wereld? Is dat niet langs de weg van de verdraagzaamheid? 'Liefde bedekt tal van zonden', noteert Petrus in zijn eerste brief. Het is liefde die mensen bereid maakt om te vergeven. Maar die liefde moet soms jarenlang liefdeloosheid verdragen voordat zij doorbreekt in het hart van de ander – als ze al doorbreekt. Of om het te vergelijken met een beeld: rivieren hebben er eeuwen over gedaan om hun sporen door het landschap te trekken, maar nu zijn ze er niet meer uit weg te denken. Zo moet de liefde ook door het landschap van relaties haar spoor vinden. Ze meandert on-

verstoorbaar tussen alle blokkades en tegenslagen en trekt zo haar spoor. Zo heb ik dat zelf mogen ervaren. In mijn leven waren tal van christenen die het goede voorbeeld gaven. Zij getuigden van een grootmoedigheid die ik nog niet had. Zij getuigden van een gulheid die bij mij nog ontbrak. Zij getuigden van een vreugde, die ik nog niet kende. Ik heb het voorrecht gehad om in de kring van zulke mensen te mogen verkeren. Het effect? Ik ging veranderen. Het duurde jaren en zal pas voltooid zijn op de jongste dag. Maar het effect is er en ik ben God dankbaar voor zulke voorbeelden. Goed voorbeeld doet goed volgen! Daarvoor is de kerk het Lichaam van Christus: de zichtbare werkelijkheid van Gods liefde.

Omdat ik zelf al die groeiijd krijg, word ik ook verdraagzamer naar anderen. Bijvoorbeeld als het gaat om mijn catechisanten. In mijn eerste jaren als predikant was ik erop gebrand hen te veranderen. Ik wilde resultaten boeken. Dat kan heel veeleisend worden. Nu zie ik de reis die we allemaal moeten maken. De richting is belangrijker dan je huidige positie. Het geeft een mildheid die op zichzelf ook weer een kracht is die anderen helpt. Zo zie je dat de rivier van de liefde allerlei vertakkingen krijgt.

Nu is het geen garantie dat liefde en nederigheid altijd effect sorteren. Soms zal het kwaad sterker lijken dan mijn liefde en nederigheid en van

nature heb ik niet genoeg om alles te verdragen. Daarom spreekt Jezus deze ware woorden: "Als iemand dorst heeft, laat hij tot Mij komen en drinken. Wie in Mij gelooft, zoals de Schrift zegt: Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien." (Johannes 7:37-38 HSV) Het is Gods Geest die in ons de put moet slaan van Gods liefde. Zijn liefde leek overwonnen te worden door het kwaad toen Jezus, Gods Zoon, werd vermoord aan het kruis. De satan rekende zich rijk. Maar juist toen werd het kwaad de genadeslag toegebracht omdat de haat van mensen niet sterker was dan de vergevingsgezindheid van God. Deze onuitputtelijke Bron is eeuw in eeuw uit in staat mensen tot voorbeelden te maken waardoor ook vandaag de dag nieuwe generaties leren volgen.

Zo moet de liefde ook door het landschap van relaties haar spoor vinden. Ze meandert onverstoorbaar tussen alle blokkades en tegenslagen en trekt zo haar spoor

Herleving van vergeving: een must-read

Tim Keller

VERGEVEN

Waarom zou je?
En hoe
doe je het?

Dat er postuum een boek van Tim Keller verschijnt over vergeving is een prachtig eerbetoon aan een theoloog die de

gereformeerde theologie wist te verbinden met het hier en nu. Vergeving door de gerechtigheid van Christus vormt het hart van ons christelijk geloof, toch hebben zowel mensen in de wereld als in de kerk grote moeite zich deze begrippen eigen te maken, laat staan in verbinding met elkaar te houden.

Er is in de cultuur grote gevoeligheid voor gerechtigheid. Vergeving geldt vaak als verdacht omdat men denkt dat vergeving teveel is gaan lijken op een mantel der liefde. Vergeving die een dader ontslaat van de plicht zich in te leven in de schade die hij de ander heeft aangedaan. Automatisch denk ik hierbij aan misbruik waarbij vaak vergeving van stal wordt gehaald zonder gerechtigheid voor slachtoffers. Van de weeromstuit signaleert Tim Keller de opkomst van wraak-

zucht in onze cultuur. Onze westerse samenleving vervormt meer en meer tot een schaamte- en eercultuur. Het online namen en shamen (het openbaar maken van de naam van een vermeende dader) heeft een vogelvlucht genomen, maar ook TV-programma's als #BOOS schamen zich er niet voor om mensen in het openbaar te berechten op film.

Tim Keller slaagt erin om de klassieke boodschap van het kruis in te brengen in deze cocktail aan ontwikkelingen. Op het kruis van Golgotha komt Gods toorn om de ongerechtigheid en Gods genade voor zondaren samen. Gods toorn en genade zijn de twee kanten van dezelfde medaille van Gods liefde. Gods liefde vertoort zich over onrecht, Gods liefde verzoent zich met de mensheid. Prachtig zijn de Bijbels-theologische hoofdstukken hierover. In combinatie met hedendaagse thema's werkt Keller uit dat gerechtigheid niet zonder vergeving kan en vergeving niet zonder gerechtigheid. Gerechtigheid zonder vergeving leidt tot wraak. Maar vergeving zonder gerechtigheid is de mantel der liefde die de dader ontslaat om de ernst van zijn misstappen in te zien. Al te vlug is de kerk geneigd om te

vergeven en te vergeten zonder recht te doen aan de pijn van slachtoffers. Evenzo hoor ik te vaak van christenen die op een passief agressieve manier weigeren een ander weer in hun leven te sluiten. In beide gevallen weerspiegelt je niet de God in wie we geloven, want bij Hem gaan gerechtigheid en genade hand in hand.

Het boek besluit met prachtige handreikingen hoe je kan oefenen in verzoening. Hoe spreek ik iemand aan die niet door lijkt te hebben wat die heeft aangericht? Hoe treed je op als je getuige bent van een conflict tussen twee mensen in de kerk? Hoe vergeef je zonder te verdoezelen, en hoe geef ik aandacht aan onrecht zonder iemand oneindig te laten boeten? Dit laatste boek van Tim Keller is een parel in mijn boekenkast. Regelmatig had ik knikkende knieën omdat ik precies de griezelige en glibberige ontwikkelingen van onze cultuur voelde. Tim Keller heeft mij de afgelopen tien jaar positief gevormd omdat hij klassiek gereformeerde theologie op een frisse en conserverende manier kon verbinden aan de huidige tijd. Dit laatste boek is wat mij betreft een schoolvoorbeeld hiervan. (CvZ)

Tim Keller, Vergeven | ISBN 9789051946154 |
Buiten en Schipperheijn | 288 pag. | € 22,50

Bewonder & verwonder

VAN AANGEZICHT
TOT AANGEZICHT

EGBERT MODDERMAN
PIETER JAN KRUIZINGA

Dit is een boek dat met liefde, aandacht en tijd is gemaakt. Je proeft het in het hele boek. Het is ook een boek dat vraagt om met liefde, aandacht en tijd gelezen te worden. Niet vanwege de dikte of het vele aantal woorden. Het boek kent nog geen honderd pagina's. Wel vanwege de inhoud. De indringende schilderijen

en de bijbehorende gedichten vragen om aandacht en tijd.

Van aangezicht tot aangezicht is dan ook een bijzondere samenwerking tussen de gelauwerde kunstschilder Egbert Modderman (1989) en het aanstormend poëtisch talent Pieter Jan Kruizinga (1992). Ze sloegen de handen ineen. Het boekwerk telt

foto's van ruim dertig schilderijen met daarop voornamelijk Bijbelse tafereelen. Kruizinga, die ook theoloog is, tekende voor de gedichten. Het levert een fraai geheel op. Niet om in de boekenkast te zetten, maar om op tafel te leggen en er met regelmaat doorheen te bladeren, het stap voor stap tot je te nemen en telkens weer nieuwe perspectieven op Bijbelse verhalen aangereikt te krijgen. Over aangezichten gesproken. Bij mij was het wat betreft schilderijen 'liefde op het eerste gezicht'.

De ambachtelijke schilderijen van Modderman intrigeren en nodigen uit om naast de geportretteerde plaats te nemen of in het geschilderde tafereel je eigen rol in te nemen. Wat betreft gedichten was het bij mij echter 'liefde op het tweede gezicht'. Ze raakten niet meteen doel; wel na herlezing. Kruizinga weet met rake pennenstrepen de geportretteerden nog meer body te geven; tegelijkertijd laat hij genoeg aan de verbeelding van de lezers zelf over.

In deze Wegwijs vind je een fraai voorbeeld van de samenwerking tussen Modderman en Kruizinga. Het is echter geen schilderij van een bijbels personage, maar van Martinus van Tours. Dat heeft dan weer alles te maken met de woonplaats van Modderman, die in Groningen woont en werkt. Deze 'Martini', en zo ook het gelijknamige gedicht, wijst in zijn weerbarstigheid krachtig op de kern van het evangelie. Kijk, bewonder en verwonder. Je weet niet wat je ziet en leest. (MB)

Pieter Jan Kruizinga & Egbert Modderman, Van aangezicht tot aangezicht
Ark Media | ISBN 9789033803949 | 96 pag. | € 29,99

'Een vogel kent geen grenzen, evenmin als het lied'

'Een vogel is er thuis.' Een bundel met 225 verzamelde gezangen. Al bladerend zie ik het refrein uit lied 168:

'Ik besprenkel je met water en ik was je schoon,
leg wit linnen om je heen
en neem weg je hart van steen.
Je wordt opnieuw geboren uit

de nacht van pijn en schuld
Heer, kom dan mijn ongeloof te hulp.'

Zó passend in dit nummer van Weg-Wijs over Het Wonder van Vergeving. Het onderstreept de kracht van woord en lied. En daarmee ook de zegen van deze gebundelde liederen. Het is een liedbundel waarvan Ria Borkent zelf zegt: 'Met vertrouwen en dankbaarheid leg ik 'Een vogel is er thuis' in handen van de kerk. Welke kerk? Dat is aan de gebruikers. Een vogel kent geen grenzen, evenmin als het lied.'

Haar visie op liturgie: 'hou de kerkzang breed, want de gemeente is divers. En alles wat adem heeft wil mee kunnen doen'. Dát ademt deze bundel uit. Daarom bevat deze bundel kindersalmen, liederen die bijbels verhalend zijn, getuigend, en hertaalde Bachkoralen. Ook nieuwe,

actuele liederen die de zorgen van deze tijd bezingen. Oorlogen, de klimaatcrisis, gerechtigheid en armoede en rijkdom.

De melodieën zijn goed zingbaar voor een gemeente, gecomponeerd door onder andere Dirk Zwart, Adriaan Koops en Peter Sneepe. Een selectie is te beluisteren op de gelijknamige CD. Die CD is ook een aanrader. Terwijl ik de recensie schrijf klinkt lied 215 door de kamer. Op een werkelijk prachtige melodie. 'Wind waai in onze oren dat het anders worden zal, dat het wonder wordt geboren: een nieuwe aarde in een nieuw heela!.'

Wat een prachtige toevoeging voor allerhande liturgieën, deze bundel vol 'nieuwe' gezangen. Zingen & luisteren maar! (MR)

Ria Borkent, Een vogel is er thuis | ISBN: 9789043539548
Kok Boekencentrum | 400 pag. | € 29,99

2CD Een vogel is er thuis | Stichting Nieuwe Kerkmuziek
SNK 2023-01/02 | 146.17 min.

LEZEN: Micha 7

*18Wie is een God als U,
die schuld vergeeft
en aan zonde voorbijgaat?*

*U blijft niet woedend
op wie er van uw volk nog over zijn;
liever toont U hun uw trouw.*

*19Opnieuw zult U zich over ons ontfermen
en al onze zonden tenietdoen.
Onze zonden werpt U in de diepten van de zee.*

*20U bewijst Jakob uw trouw
en Abraham uw goedheid,
zoals U gezworen hebt aan onze voorouders,
in de dagen van weleer. (Micha 7:18-20)*

Waddenzee nabij Engelsmanplaat (Nederland), 2018

Waddenzeevergeving

Dit zijn wadlopers. Ze lopen door het slik naar Engelsmanplaat. Als je dat ook wel eens hebt gedaan, weet je hoe bijzonder het is om op de bodem van de zee te lopen. Het heeft iets mysterieus. Zeker in de vroege morgen en helemaal als je het koppelt aan bovenstaande tekst uit het Bijbelboek Micha. Daar lezen we over het grote mysterie dat God onze zonden tenietdoet en ze in de diepten van de zee werpt. Dan hebben we het bijvoorbeeld over de Marianentrog bij de Filippijnen waar de zee rond de elf kilometer diep is. Onpeilbaar

en ongrijpbaar diep. Het laat zien hoe anders God is dan wij. Wij zijn immers heel vaak niet goed in het vergeven van anderen. Laat staan dat het ons lukt om de zonden van een ander in een Marianentrog te werpen. Voor ons geldt veel vaker dat de Waddenzee wel zo'n beetje het maximaal haalbare is. Je weet het misschien, maar bij eb komt een groot deel van de Waddenzee droog te liggen en dan kan je lekker teruggrijpen naar dat slijmerige slik om de ander, de wereld of jezelf mee te besmeuren. We modderen maar wat graag aan met

elkaar. Gelukkig legt God zich daar niet bij neer en roept Hij ons op om te blijven bidden, zodat die modder tenminste een beetje heilige modder wordt.

'Vergeef ons onze schulden, zodat ook wij vergeven wie ons iets schuldig zijn.' Of: 'Geef ons uw diepzeevergeving, zodat wij afscheid kunnen nemen van onze waddenzeevergeving. Geef dat we niet zomaar wat lopen, maar gaan in uw spoor.'

Vergevingswonder

Het wonder van vergeving: een fantastisch wonder! Bijzonder is het als je meemaakt dat jij zelf de ander kunt vergeven. Of dat een ander tegen jou zegt dat hij of zij jou heeft vergeven. Dat is niet altijd makkelijk. We kennen allemaal wel iemand waarvan we zeggen: “Allemaal leuk en aardig, maar als het om die en die persoon gaat, is het wat betreft vergeving aan mijn lijf geen polonaise”.

Nee, verwacht van mijn kant nu geen 'blaming and shaming', hoewel ik zomaar namen en rugnummers kan noemen. Mensen waarvan ik zeg dat zij mij kwaad hebben gedaan. Als ik die namen noem, zullen zij met dezelfde beschuldigende vinger terugwijzen.

Als je met één vinger naar een ander wijst, wijzen vier vingers naar jezelf terug. Dat heeft ooit een predikant gezegd tijdens de vele catechisatie-uren. Mooi, maar misschien dat deze uitspraak op hem van net zoveel

toepassing was als op ons.

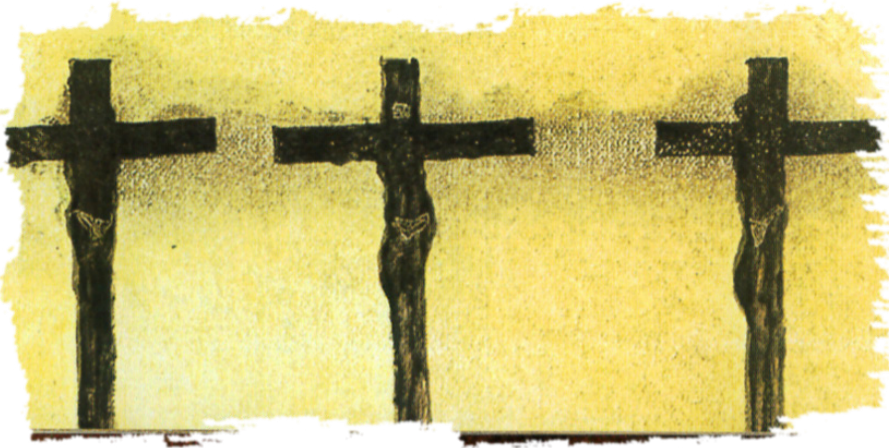
Het gaat me er niet om met de vinger naar een ander te wijzen, maar wel om te leren hoe het werkt met vergeven. Want dáár ben je zélf bij betrokken. Maar bij vergeving ben je zelf niét betrokken. Welkom in de paradox van de Bijbel. Je maakt volledig deel uit van het geheel, en tegelijk ben je voor je vergeving afhankelijk van een Ander. Gelukkig maar, misschien.

Als wij God zouden zijn, zouden we alles via de logica benaderen. Als je op dit knopje drukt, gebeurt er vervolgens dat. Als A, dan B, zouden de bètawetenschappers betogen. Dat geeft misschien rust, omdat je op die manier de hele wereld kunt nagaan. De wetenschap heeft ons in dat geval ook veel opgeleverd, gelukkig. Toch is niet alles wat er gebeurt terug te brengen tot een eenvoudige 'E=MC²'-formule. Het drukken op een knop levert niet altijd een bepaald effect op.

Je zou wensen dat de vrienden van Job hetzelfde idee hadden. Als je het boek over de rechtvaardige man uit het land Us leest, kom je erachter dat harde en dichtgetimmerde godsbeelden er wellicht niet toe doen. Ik las het boek tijdens een evangelisatieweek en het slot raakte me. Het wonder van vergeving vond daar plaats. Het ontroert als je leest dat God de vrienden van Job, Elifaz, Bildad, Zofar en Elihu, ter wille is vanwege Job. “Hij zal voor jullie bidden en Ik zal hem ter wille zijn.”

“Mijn verlosser leeft”, heeft Job al in één van zijn verweren gezegd. “Hoezeer mijn huid ook is geschonden, toch zal ik in dit lichaam God aanschouwen.” Van dát vergevingswonder bij Job word ik nog altijd stil.

Wonder van Vergeving

Een bijzonder en indringend muziekproject met zanggroep 'Stil...'

A capella zang & tekst laten ons stilstaan bij het lijden en sterven van Jezus, de Zoon van God. Het stil makende Wonder van Vergeving. Een eigen productie van LPB media, opgenomen in de prachtige Grote Kerk te Vollenhove. De lijdensstijd en het Paasfeest zijn inmiddels voorbij, maar o, wat is het de moeite waard dit vaker te beleven door middel van deze vespers. Vaker stil te staan bij dat grote wonder:

'Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.'

Johannes 3: 16

lpbmedia.nl/wonder-van-vergeving
of scan de QR-code

HOE LEEST U DE WEGWIJS?

Dat is iets waar wij, als redactie, best nieuwsgierig naar zijn!

Zijn de thema's goed gekozen? Zijn er thema's waar u graag een keer een WegWijs mee gevuld zou willen zien? Wat leest u altijd? Wat leest u nooit? Hoe hebt u de hoofdartikelen gelezen? Wat vindt u van de inhoud ervan? En de vragen in Hoofd, Hart & Handen, waren ze goed te gebruiken? Heeft het blad meerwaarde voor bijbelstudie, persoonlijk of op de kring of bijbelstudieavond?

We vinden het fijn als u van zich laat horen. Fijn voor de schrijvers van de artikelen, goed voor de redactie. Zo hopen we er samen voor te kunnen blijven zorgen dat er iedere twee maanden weer een mooi bijbelstudieblad bij u op de mat valt!

Scan de QR code
of ga naar: steunpuntbijbelstudie.nl/hoe-leest-u-wegwijs

Beleefmee.nl
LPB media brengt met eigentijdse
media kerk en geloof dichtbij mensen.

Scan de QR
en ontdek!

A Rocha Deventer

Wat elk jaar weer terugkomt is de lente. Ook een getuige van nieuw leven en belofte van eeuwig leven! In Deventer gaan ze hard aan de slag met snoeien. Want snoeien doet groeien! Weer een nieuw avontuur in de natuur.

scan de QR-code
om deze aflevering
te bekijken

Verlangen naar vrijheid?!

We zien een verlangen naar echte vrijheid onder jongeren. Arie de Rover spreekt erover. Echte vrijheid is loskomen van alles wat je relatie met God in de weg staat. Loskomen van de dingen die jou belemmeren maakt je een steeds mooier onderdeel van het koninkrijk van God.

scan de QR-code
om deze aflevering
te bekijken

'De wereld gaat open...'

'Geloof is uit gehoor' maar beeld en geluid maken de wereld open en trekken je in het verhaal. Dan gaat de wereld van God open voor jou en word jij geopend om deel van die wereld uit te maken! Een lezing over de kracht van het werk van LPB media door ds. Roel Meijer.

scan de QR-code
om deze aflevering
te bekijken

ADRESSEN

Voor **abonnementen, adreswijzigingen** etc.:
Administratie steunpunt Bijbelstudie
Postbus 499, 8000 AL Zwolle
tel. 038 427 04 48 (uitsluitend bereikbaar op
woensdagochtend tussen 9-12 uur)
Voorkeur gaat uit naar contact per e-mail:
administratie@steunpuntbijbelstudie.nl

WegWijs is een uitgave van de
Gereformeerde Bijbelstudiebond
Alles over de bond vind je op
www.steunpuntbijbelstudie.nl.

Redactie *WegWijs*

Hoofdredacteur: Maarten Boersema
Eindredacteur: Martha Riemer
Redactieleden: Dieneke van de Kamp,
Ria Kuijper, Piet Zeilstra, Chris van Zwol.

Voor de **inhoud** van *WegWijs*:
Postadres: Redactie *WegWijs*
Postbus 499, 8000 AL Zwolle
e-mail: redactie@steunpuntbijbelstudie.nl

Abonnementen *WegWijs*

Leden van verenigingen die bij steunpunt
Bijbelstudie zijn aangesloten, krijgen *WegWijs*
gratis. Particulier abonnement: €22,50 per
kalenderjaar.

Opzeggen: schriftelijk of via e-mail vóór
1 december

Losse nummers van *WegWijs* zijn te bestellen
via het bestelformulier op de website
www.steunpuntbijbelstudie.nl. De kosten zijn:
€ 4,25 per stuk. Dit is incl. verzendkosten.
De betaling van uw bestelling kunt u direct
overschrijven naar bankrekening
NL74 INGB 0000 8394 84 t.n.v. van
Gereformeerde Bijbelstudiebond te Zwolle
o.v.v. *WegWijs*-nummer als betalingsreferentie.

WegWijs is ook verkrijgbaar in **braille**,
grootletter, **digitale** en **gesproken** vorm via
CBB, Christelijke Bibliotheek voor blinden en
slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo,
tel. (0341) 565499

Overname van artikelen is alleen toegestaan na
toestemming van de redactie.

Vormgeving en opmaak *WegWijs*:
LPB media | www.lpbmedia.nl
Druk: Scholma, Bedum;
ISSN-nummer 0929-2136

In het volgende nummer:
Ik geloof = Wij belijden
(Ontmoetingsdag nummer)

Verschijningsdatum
omstreeks 7 juni 2024

A large, illuminated stone cross is the central focus of the image. The cross is made of rough-hewn stone and is lit from behind, creating a warm, golden glow. The background is dark, making the cross stand out prominently. In the foreground, there is a large, rectangular stone block, possibly a base or a step, which is also lit from below, casting a soft light on the floor. The overall atmosphere is solemn and contemplative.

Hebreeën 10: 15-18

*Hiervan legt ook de heilige Geest voor ons getuigenis af,
want nadat Hij gezegd heeft:*

'Dit is het verbond dat Ik in de toekomst met hen zal sluiten,'

spreekt de Heer: 'In hun hart zal Ik mijn wetten leggen,

in hun verstand zal Ik ze neerschrijven,

en aan hun zonden en hun wetteloosheid zal Ik niet meer denken.'

Waar dat alles vergeven is, daar is geen offer voor de zonde meer nodig.